

Afdoend onderzoek

Patrijzenlaan 9-59 te Oostvoorne

30 oktober 2020

Samenvatting

Voor de Patrijzenlaan te Oostvoorne worden plannen ontwikkeld voor sloop van woningen om ruimte te maken voor nieuwbouw. Voor het project is een oriënterend onderzoek uitgevoerd.

Uit de resultaten van het afdoend onderzoek is gebleken dat binnen de woningen geen beschermde soorten voorkomen. Er is geen ontheffing van de Wet natuurbescherming nodig.

Inhoud

- 2 – Inleiding
- 3 – Beschrijving gebied
- 4 – Beschrijving werkwijze
- 8 – Waarnemingen
- 9 – Analyse
- 10 – Advies & Bronnen

Colofon

Opdrachtgever	vb&t VvE Diensten
Projectnummer	19.108
Datum	21 maart 2020
Auteur	F.A. Neuteboom
Gecontroleerd	P.J.H. van der Linden
Status	concept

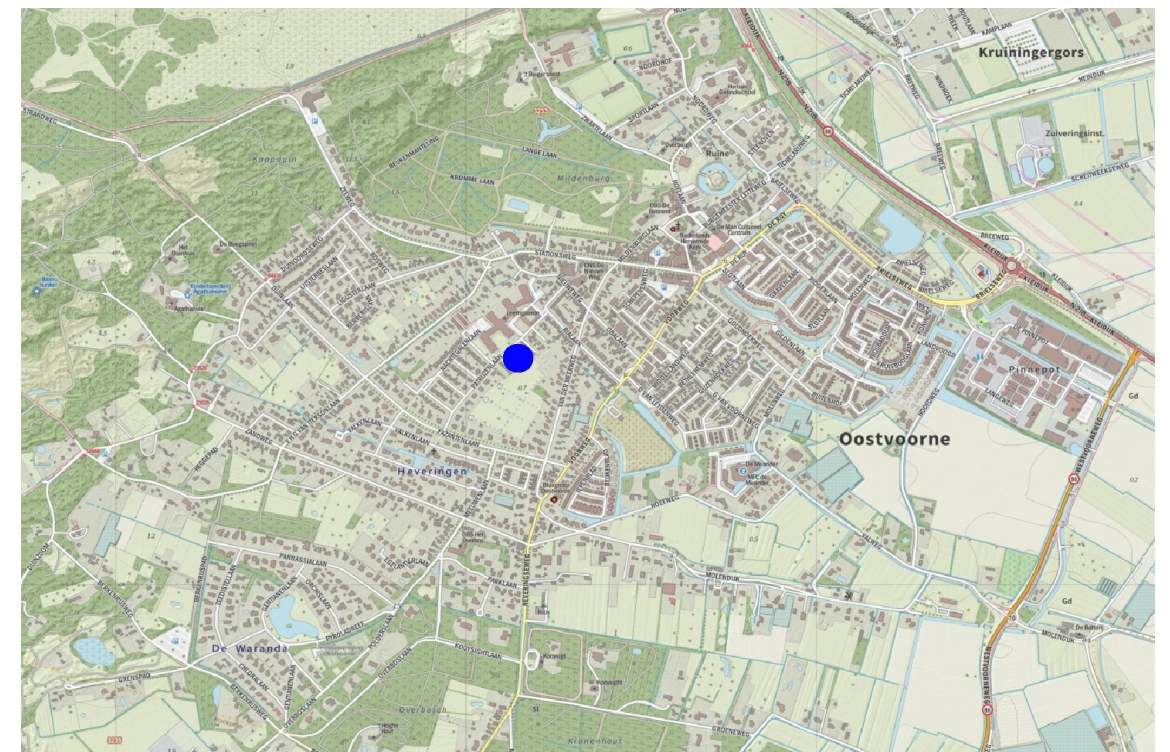
Els & Linde B.V.
Spechtstraat 59
1223 NX Hilversum
mob 06 - 27564247
e-mail vanderlinden@elsenlinde.nl

Inleiding

Voor de Patrijzenlaan 9-59 te Oostvoorne zijn er plannen voor nieuwbouw op de planlocatie. De huidige woningen worden gesloopt om ruimte te maken voor nieuwe ontwikkelingen. Voor het project is een oriënterend onderzoek uitgevoerd.

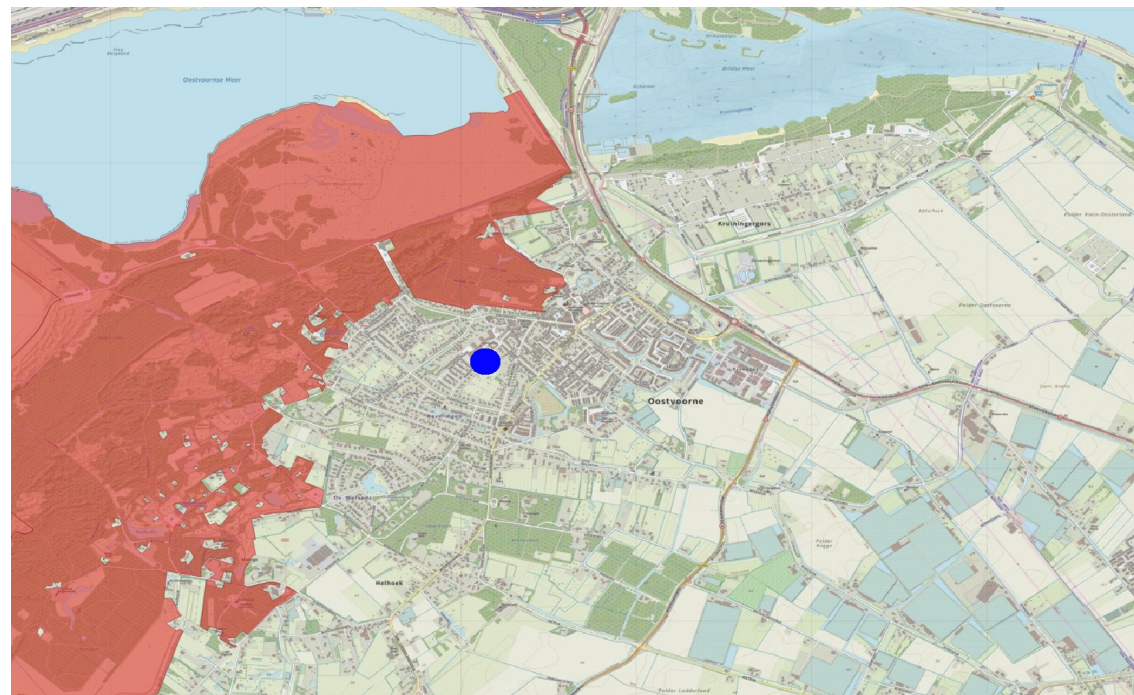
Op basis van deze bevindingen is een afdoend onderzoek uitgevoerd naar vleermuizen en huismus. In de voorliggende notitie worden de resultaten van het afdoend onderzoek naar het soortgericht onderzoek gepresenteerd. Waarnemingen van andere - minder strikt - beschermde soorten zijn voor zover relevant eveneens genoteerd. Het onderzoek is gestart in het voorjaar van 2020 en afgerond in het najaar van 2020. De inventarisaties zijn conform het vleermuisprotocol, de kennisdocumenten en andere handleidingen voor goede inventarisaties uitgevoerd.

Bij de analyse van de effecten is gelet op de effecten veroorzaakt door de veranderde omgeving en het veranderde gebruik. Daarnaast zijn de effecten bepaald die veroorzaakt worden door de werkzaamheden, die nodig zijn om te komen tot de gewenste werkzaamheden. Daarbij is naast de planlocatie sec. gelet op de directe omgeving en de effecten op soorten in de omgeving.

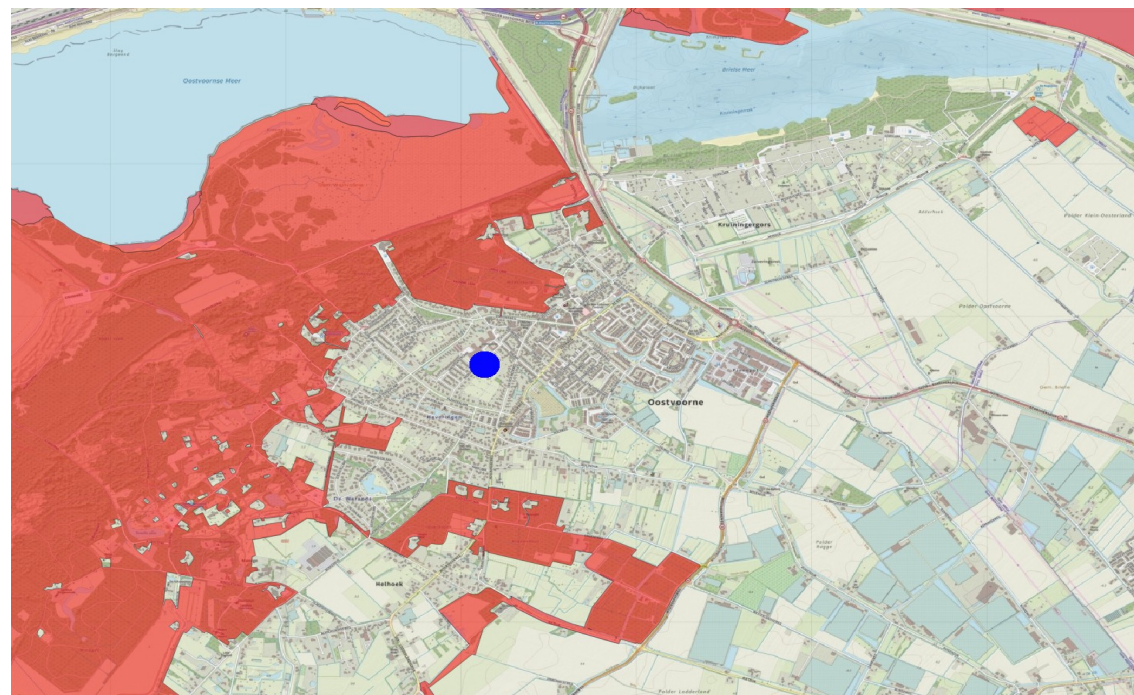

Ligging van het plangebied.

H02 Planomgeving: locatie, omgeving en beschermde natuurgebieden

Ligging van natura 2000 gebieden

Ligging van Natuurnetwerk Nederland

De planlocatie betreft seniorenwoningen binnen de bebouwde kom van Oostvoorne in de gemeente Westvoorne. De locatie is in de directe omgeving omsloten door woonwijken, een verzorgingscentrum en grasvelden. De Natura 2000-gebieden liggen op vrij grote afstand. Op 300 meter van de onderzoekslocatie ligt het Natura 2000-gebied Voornes Duin. Dichtstbijzijnde gebied dat is aangewezen als Natuurnetwerk Nederland (NNN) ligt eveneens op 300 meter afstand van de onderzoekslocatie.

Natura 2000

Via de Natura 2000 zijn gebieden beschermd van internationaal belang. Voor deze gebieden zijn doelstellingen geformuleerd voor het behoud van habitats en planten en dieren. Deze Natura 2000 gebieden zijn ook beschermd tegen invloeden van buiten, zoals stikstofdepositie en grondwaterstromen. Voor functie waardoor de depositie van stikstofverbindingen toeneemt is een berekening noodzakelijk van de effecten.

Natuurnetwerk Nederland

Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt het Natuurnetwerk van Nederland. Het Natuurnetwerk Nederland wordt via de ruimtelijke verordening beschermd.

H03 Werkwijze: technieken, veldbezoeken & omstandigheden in het veld

Voor de afdoende inventarisatie van beschermde soorten, is het van belang dat deze worden uitgevoerd volgens enkele regels. Het gaat om voldoende inspanning met geschikte technieken, in het optimale seizoen en door gekwalificeerd personeel. De gebruikte methoden en technieken worden aangepast op de situatie en op de te verwachten soorten. Hierbij wordt een afweging gemaakt welke methoden en technieken het meest geschikt c.q. efficiënt zijn. Voor verschillende soorten zijn protocollen verschenen of kan worden teruggevallen op wetenschappelijke literatuur, gericht op het inventariseren van soorten. Daarnaast zijn er voor een beperkte lijst soorten, zogenoemde kennisdocumenten verschenen. Voor het inventariseren van beschermde soorten gebruikt Els & Linde de verschillende genoemde bronnen, aangevuld met terrein- en soortkennis van de ecooloog. Belangrijk onderdeel van een afdoend onderzoek is dat de gebruikte techniek op een juiste manier wordt vastgelegd, zodat het onderzoek is te reproduceren.

Technieken onderzoek vleermuizen

Voor het onderzoek naar vleermuizen wordt de meest recente versie van het vleermuisprotocol gehanteerd. Het vleermuisprotocol geeft een grote mate van juridische zekerheid dat voldaan is aan een wettelijke en maatschappelijk verantwoorde inspanning. Het vleermuisprotocol is gebaseerd op de meest recente wetenschappelijke inzichten en voldoet aan de eisen die het bevoegd gezag stelt aan een gedegen onderzoek. Naast het vleermuisprotocol worden voor het onderzoek naar vleermuizen, tevens de kennisdocumenten van de BIJ12 gevolgd. De kennisdocumenten van de geven een overzicht van maatregelen die genomen kunnen worden om negatieve effecten op soorten te verminderen of te voorkomen. Daarnaast beschrijven de kennisdocumenten de ecologische aspecten en de wijze waarop de afwezigheid van soorten afdoende kan worden aangetoond. Aanvullend op het vleermuisprotocol en de kennisdocumenten, worden verschillende bronnen geraadpleegd om de biogeografie van soorten vast te stellen.

Voor de geluidswaarnemingen tijdens de inventarisaties van vleermuizen, wordt gebruik gemaakt van een Pettersson D240x batdetector. In combinatie met de batdetector wordt voor geluidopnames een Edirol opname-apparaat gebruikt. Waar nodig worden de opgenomen geluiden achteraf geanalyseerd (Batsound, Raven). De geluidswaarnemingen worden tijdens de inventarisaties gecombineerd met zichtwaarnemingen van de onderzoeker. Indien noodzakelijk worden luistersets op doeltreffende punten geïnstalleerd, als aanvulling op het onderzoek. Voorafgaande aan de inventarisaties van vleermuizen, worden de omstandigheden binnen de planlocatie vastgelegd met een fotocamera. Na afronding van de inventarisaties worden de beeldmaterialen en de sporen gevonden geanalyseerd.

Opmerking

Tijdens de inventarisatie wordt gelet op alle soorten die in potentie in woongebouwen kunnen voorkomen. In het voorjaar zijn dat naast de gewone dwergvleermuis, de kleine dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, gewone groot-

datum		09-04-20	30-04-20	30-05-20	01-07-20	01-09-20	23-09-20
waarnemer(s)		2	2	1	1		1
soortgroep		huismus	huismus	zomerverblijf kraamverblijf	zomerverblijf kraamverblijf	paarverblijf	paarverblijf
starttijd	uur	07:15	06:30	21:30	23:30	21:00	20:00
eindtijd	uur	09:30	09:00	23:45	02:00	23:20	22:15
zonsopkomst	uur	06:55	06:11	05:26	05:24	06:52	07:28
zonsondergang	uur	20:28	21:04	21:49	22:03	20:26	19:35
start temperatuur	°C	7,0	8,5	16,0	11,5	16,0	17,0
eind temperatuur	°C	12,0	11,0	13,0	10,0	14,0	14,0
windsnelheid	bfr	3	5	5	3	5	3
neerslag	mm	0	0	0	0	0	0

Omstandigheden tijdens de inventarisatie

oorvleermuis en brandt's vleermuis. De watervleermuis wordt zelden in woningen aangetroffen. Uiteraard is de onderzoeker wel alert op afwijkende soorten en afwijkend gedrag. In de nazomer en het najaar is gezocht naar de verschillend dwergvleermuizen en de laatvlieger. De andere soorten zijn niet in woningen te verwachten en zijn naar de winterkwartieren vertrokken (bunkers, ijskelders e.d.).

Technieken onderzoek gierzwaluwen

Tijdens de inventarisatie van de gierzwaluw wordt gezocht naar invliegende vogels, nestgeluiden of andere sporen van nesten. Een groep vogels die boven een gebouw of wijk cirkelt, is een goede aanwijzing voor de aanwezigheid van een nest in die omgeving. De inventarisatie van de gierzwaluw wordt tegen zonsondergang uitgevoerd. De weersomstandigheden kunnen van invloed zijn op de resultaten, van belang is dat bij gunstige omstandigheden wordt gezocht naar de gierzwaluw.

Inventarisaties naar de huismus

De inventarisatie van de huismus wordt kort na zonsopkomst gestart en geëindigd op het moment dat de aanwezigheid van de huismus en de functies binnen de planlocatie, waren vastgesteld. De weersomstandigheden tijdens de inventarisaties moeten voldoende gunstig zijn een betrouwbaar resultaat. Tijdens de inventarisatie zijn droog en rustig weer, met een minimale temperatuur van ongeveer 5 graden Celsius, van belang.

Veldbezoeken & omstandigheden in het veld

De onderzoeken naar vleermuizen bestaan uit verschillende inventarisaties en worden uitgevoerd in het optimale seizoen. Vleermuizen beschikken over een netwerk aan vaste verblijfplaatsen en verplaatsen zich binnen dit netwerk regelmatig. De belangrijkste vaste verblijfplaatsen die in theorie binnen het plangebied aanwezig zijn; winterverblijfplaatsen, kraam c.q. zomerverblijfplaatsen, vliegroutes en paarterritoria. In voorkomende gevallen kunnen – voor de soort essentiële – jachtgebieden eveneens als een vaste verblijfplaats gelden. De vaste vliegroutes zijn als twee afzonderlijke typen te verdelen; enerzijds de routes die hoog frequent gebruikt worden en anderzijds de vliegroutes naar de winterverblijven. Het onderzoek naar de vliegroutes tussen kolonieplek en jachtgebied, worden gelijktijdig met de inventarisaties van de kolonies uitgevoerd.

Voor het zoeken naar kraamkolonies van vleermuizen is de periode van 15 mei tot en met 15 juli de optimale onderzoekstijd. Voor de (kraam)kolonies is het noodzakelijk om minimaal twee inventarisaties uit te voeren, met een tussentijd van 30 dagen. Per inventarisatie dient minimaal twee uur onderzoek te worden gedaan. Tijdens de inventarisaties wordt gezocht rond zonsondergang naar uitvliegende en jagende vleermuizen en minimaal eenmaal rond zonsopkomst naar zwermende vleermuizen.

Na het uiteenvallen van de kraamkolonie medio juli vliegen de dieren naar de winterverblijven. Vanaf begin augustus zijn de meeste dieren bij de winterverblijven aanwezig. Een goede indicatie voor een winterverblijf is het zoeken naar zwermende dieren rond middernacht in augustus.

De verschillende soorten bezetten in de nazomer een paarterritorium. Deze kunnen onderzocht worden in de periode van 15 augustus tot 1 oktober. Voor de paarkolonies is het noodzakelijk om minimaal twee inventarisaties uit te voeren, met een tussentijd van 20 dagen. Per inventarisatie dient minimaal twee uur onderzoek te worden gedaan. Tijdens de inventarisaties wordt gezocht naar paarterritoria van vleermuizen. De inventarisaties naar vleermuizen starten allemaal ruim voor zonsondergang en eindigen op het moment dat de aanwezigheid van alle potentieel voorkomende soorten en functies zijn vastgesteld.

Voor de gierzwaluw is een inventarisatie in drie ronden in de periode mei tot en met half juli voldoende, om inzicht te krijgen in het voorkomen van broedende vogels binnen het plangebied. De inventarisaties van de gierzwaluw starten ruim voor zonsondergang en eindigen op het moment dat de aanwezigheid van alle potentieel voorkomende soorten en functies zijn vastgesteld.

Voor de huismus zijn twee inventarisaties kort na zonsopkomst voldoende als tussen 1 april en 15 mei wordt geïnventariseerd. Wordt er (deels) buiten deze periode gezocht dan zijn vier inventarisaties noodzakelijk.

Tijdens de inventarisaties waren de weersomstandigheden voldoende voor een betrouwbaar resultaat. Wat geschikte weersomstandigheden zijn is beschreven in de soortenstandaard en de verschillende onderzoeksprotocollen.

H04 Waarnemingen: veldgegevens en gegevens uit de literatuur

Tijdens de inventarisaties waren de weersomstandigheden voldoende voor een betrouwbaar resultaat. Wat geschikte weersomstandigheden zijn is beschreven in de kennisdocument en de verschillende onderzoeksprotocollen. Voor de Patrijzenlaan te Oostvoorne is eerder een oriënterend onderzoek uitgevoerd. In het oriënterend onderzoek is als mogelijk gesteld dat binnen de bebouwing op het terrein vleermuizen of huismus kunnen voorkomen. Hierna is een aanvullend onderzoek uitgevoerd in 2019/2020 om aan te tonen of deze soorten er daadwerkelijk aanwezig zijn.

Bronnenonderzoek

Voor het onderzoek naar potentieel aanwezige beschermde soorten zijn de beschikbare regionale en landelijke verspreidingsatlassen en enkele digitale bronnen geraadpleegd. Er zijn geen waarnemingen van vleermuizen bekend nabij de planlocatie. De waarnemingen van huismussen worden gedaan aan de Nieuweweg. Van de gierzwaluwen worden waarnemingen gemeld aan Leemershof.

Inventarisatie huismus – 9 april 2020 & 30 april 2020

Op 9 april 2020 en op 30 april 2020 is een ochtendinventarisatie uitgevoerd naar het voorkomen van huismussen. Tijdens de inventarisatie is gekeken naar geschikt habitat voor de huismus en zijn de begroeiingen binnen de planlocatie geïnspecteerd op aanwezigheid van de huismus. Aanvullend is gelet op zingende mannetjes en paartjes, die de aanwezigheid van een nestplaats verraden.

Waarnemingen 9 april 2020

Onderzoeklocatie betreft woningen. De daken van de woningen zijn bedekt met dakpannen. De dakpannen vertonen op meerdere plaatsen kieren en gaten waardoor huismussen zich kunnen ophouden onder het dak. Ook is het mogelijk voor huismussen om zich te vestigen via de goten en/of dakranden. De omgeving beschikt verder over geschikte habitat voor huismussen in de vorm van tuinen met veel vegetatie zoals hagen en coniferen.

Tijdens de inventarisatie zijn geen huismussen gehoord of gezien op of in de directe omgeving van de locatie. Er is een broedende houtduif (*Columba palumbus*) op nest aangetroffen in een grote taxus in de achtertuin van Patrijzenlaan nr. 27.

Tijdens de inventarisatie van de huismus is tevens gelet op de aanwezigheid van andere beschermde soorten binnen de planlocatie. Binnen de planlocatie zijn slechts algemene soorten als koolmees (*Parus major*), kauw (*Corvus monedula*), pimpelmees (*Cyanistus caeruleus*) en roodborst (*Erithacus rubecula*) waargenomen.

Waarnemingen 30 april 2020

Tijdens de inventarisatie zijn huismussen gehoord en gezien in de directe omgeving van de locatie.

De huismus is waargenomen rond de woningen aan de Patrijzenlaan met huisnummer 23 en 37. Het mannetje kwam aanvliegen uit zuidwestelijke richting en begon te foerageren in de struiken rond de woningen. Voornamelijk betrof dit het eten

van rupsen van de buxusmot in de buxus aan de achterzijde van huisnummer 37. Hierna vloog het dier weg in noordwestelijke richting naar de Leemgaarde.

Er zijn geen aanwijzingen dat er zich huismussen gevestigd hebben in de betreffende woningen aan de Patrijzenlaan.

Er is een nest van een houtduif aangetroffen in een grote taxus in de achtertuin van Patrijzenlaan nr. 27. het nest was niet bezit tijdens het onderzoek. In de bosschage nabij huisnummer 21 is een Merelnest aangetroffen tijdens onderzoek. Het nest was bezet tijdens het onderzoek.

Tijdens de inventarisatie van de huismus is tevens gelet op de aanwezigheid van andere beschermde soorten binnen de planlocatie. Binnen de planlocatie zijn slechts algemene soorten als koolmees, kauw, pimpelmees, roodborst, houtduif en merel (*Turdus merula*) waargenomen.

Inventarisatie vleermuizen (zomerverblijf, kraamkolonie)

Op 30 mei 2020 en 1 juli 2020 is een inventarisatie uitgevoerd naar het voorkomen van vleermuizen binnen de onderzoekslocatie. Tijdens de inventarisatie is gekeken naar uitvliegende dieren uit (geschikte) verblijfplaatsen. Een schatting van het aantal dieren is gemaakt. Aanvullend is gelet op aanwezigheid van vaste vliegroutes en essentiële jachtgebieden binnen de invloedssfeer van de geplande ontwikkeling. De inventarisaties zijn eenmalig in de avondschemering en eenmalig in de ochtendschemering uitgevoerd. De onderzoekstijden uit het vleermuisprotocol zijn gevolgd. De inventarisatie is uitgevoerd door twee ecologen.

Waarnemingen – 30 mei 2020

Na 22:30 uur jagen enkele gewone dwergvleermuizen korte tijd tussen de woningen. De dieren kwamen uit het zuiden aangevlogen en gingen na korte tijd verder in oostelijke richting. Er is geen relatie met de woningen aan de patrijzenlaan vastgesteld.

Waarnemingen – 1 juli 2020

Rond 22:35 uur zijn 3 gewone dwergvleermuizen waargenomen aan de zuidzuidoostzijde van de planlocatie. Deze dieren kwam uit noordoostelijke richting en maakten een jachtlucht van 30 minuten aan de achtertuinzijde van het grasveld van Patrijzenlaan 49-59 en langs de bomen aan de zuidzijde van de betreffende complexen aan de Patrijzenlaan. Hierna volgen de dieren alle door in noordwestelijke richting langs de Koekoeklaan.

Rond 22:45 uur is zijn laatvliegers waargenomen. Het betrof bij deze waarneming 3 dieren. Deze vleermuizen kwamen alle aanvliegen uit zuidoostelijke richting maakten een jachtlucht boven het grasveld en langs de bomen aan de achtertuinzijde van het grasveld van Patrijzenlaan 49-59, en rond de woning en tuin aan Patrijzenlaan 61. De dieren vlogen na 30 minuten door in noordwestelijke richting langs de Koekoeklaan. Verblijfplaats van deze dieren ligt buiten de onderzoeklocatie.

Er is geen vleermuizenactiviteit waargenomen rond de overige adressen binnen de planlocatie tijdens het gehele onderzoek.

Inventarisatie vleermuizen (paarterritoria)

Op 1 september 2020 en 23 september 2020 zijn inventarisaties uitgevoerd naar het voorkomen paar- en winterverblijven. Tijdens de avonduren is gezocht naar vleermuizen met social calls. Het mannetje gebruikt deze geluiden om vrouwtjes te verleiden tot de paring. Tijdens de paartijd uitten mannetjes gedurende de hele avond hun lokroep. De inventarisatie van winterverblijven wordt uitgevoerd door na middernacht te zoeken naar zwermende dieren. Op die manier is redelijk betrouwbaar te inventariseren of er grote winterverblijven aanwezig zijn. De vrouwtjes overwinteren in relatief grote tot zeer grote groepen, mannen overwinteren individueel of in kleine groepjes. Het winterverblijf van individuele dieren is niet aan te tonen.

Waarnemingen – 1 september 2020

Er zijn geen vleermuizen waargenomen rondom de woningen of in de directe omgeving. Er is geen zwermgedrag aangetroffen.

Waarnemingen – 23 september 2019

Er zijn geen vleermuizen waargenomen rondom de woningen of in de directe omgeving.

H05 Analyse: beoordeling van de effecten op de natuurwaarden

Bij de analyse wordt gelet op de effecten als gevolg van het veranderde gebruik en de veranderde inrichting. Daarnaast wordt gelet op de effecten als gevolg van de werkzaamheden, om de veranderingen te kunnen bereiken. Voor zover plangebieden binnen het Natuurnetwerk, het weidevogelleefgebied, Natura 2000-gebied of andere beschermde natuurgebieden liggen, worden de effecten op deze beschermde natuurgebieden binnen de analyse getoetst. Voor de Natura 2000-gebieden is de externe werking eveneens van belang; de belangrijkste externe effecten worden veroorzaakt door toename van depositie, geluid en licht. Daarnaast kunnen veranderde grondwaterstromen een effect veroorzaken.

Door bureau Els & Linde is in het najaar van 2019 en het voorjaar 2020, een afdoend onderzoek naar vleermuizen, gierzwaluw en huismus binnen de planlocatie uitgevoerd. De analyse van deze notitie beperkt zich tot de effecten op beschermde soorten die tijdens het afdoend onderzoek naar vleermuizen en huismus zijn aangetroffen.

Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming kent een afdeling voor soortbescherming en een afdeling voor gebiedsbescherming. Binnen de gebiedsbescherming zijn de Natura 2000-gebieden beschermd. De bescherming geldt ook voor externe factoren; zoals grondwaterstromen en stikstofdepositie.

De soortbescherming binnen de Wet natuurbescherming richt zich op de internationale afspraken, en geeft een uitbreiding van de beschermde soorten door aan de rode lijst (bedreigd en ernstig bedreigd) een beschermd status te koppelen. Binnen de bebouwde kom is de belangrijkste wijziging in de beschermde soorten het vervallen van de bescherming op muurplanten en orchideeën.

Vleermuizen

Het onderzoek naar vleermuizen is conform het vleermuisprotocol en andere handleidingen voor goede inventarisaties uitgevoerd. Uit de resultaten van het afdoend onderzoek naar vleermuizen blijkt dat er in het complex geen verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn. Er is geen ontheffing van de Wet natuurbescherming nodig.

Huismus

Het onderzoek naar huismus is conform de handleidingen voor goede inventarisaties uitgevoerd. Uit de resultaten van het afdoend onderzoek naar de huismus blijkt dat er in het complex geen nesten aanwezig zijn. Er worden geen verblijfplaatsen vernield of verstoord. Er is geen ontheffing van de Wet natuurbescherming nodig.

H06 Conclusie, advies en gebruikte bronnen

Voor de Patrijzenlaan te Oostvoorne worden plannen ontwikkeld voor sloop van woningen om ruimte te maken voor nieuwbouw. Voor het project is een oriënterend onderzoek uitgevoerd.

Beschermde soorten

Uit de resultaten van het afdoend onderzoek is gebleken dat binnen de woningen geen beschermde soorten voorkomen. Er is geen ontheffing van de Wet natuurbescherming nodig.

- Anonymus (2018). Kennisdocument Huismus. BIJ12
- Anonymus (2018). Kennisdocument Gierzwaluw. BIJ12
- Anonymus (2018). Kennisdocument Gewone dwergvleermuis. BIJ12
- Dietz, Chr., O. von Helversen & D. Nill (2012) Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. Triton Natuur
- Kapteyn, K. (1995) Vleermuizen in het landschap. Schuyt & co, Haarlem.
- Simon, M., S. Hüttenbügel & J. Smit-Viergutz (2004) Ökologie und Schutz von Fledermäusen in Dörfern und Städten. Bundesamt für Naturschutz, Bonn.
- provinciezuidholland.nl
- waarneming.nl
- quickscanhulp.nl (bevat waarnemingen uit de NDFF)